

СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗГІДНО З ВИМОГАМИ П(С)БО ТА МСФЗ

Дотримання якісних характеристик та підготовка фінансової звітності базується на певних принципах, що діють як у національних так і в міжнародних стандартах фінансової звітності (МСФЗ).

МСФЗ регламентовані наступні принципи складання фінансової звітності: автономності, безперервності діяльності, періодичності, історичної (фактичної) собівартості, нарахування і відповідності доходів і витрат.

При цьому згідно міжнародних стандартів доходи і витрати відображаються в обліку і звітності у момент виникнення незалежно від часу оплати. Однак, у той же час МСФЗ 1 передбачено, що компанія повинна складати фінансову звітність по методу нарахування у всіх випадках, окрім інформації про рух грошових коштів.

Згідно цього метода операції і події визнаються, реєструються в облікових регістрах і представляються у фінансовій звітності тоді, коли вони відбулися, а не по мірі надходження або виплати грошових коштів або їх еквівалентів.

Національні П(С)БО дотримуються всіх згаданих вище принципів складання фінансової звітності регламентованих МСФЗ, проте виділяють ще й наступні: обачності, повного висвітлення, послідовності, превалювання сутності над формою та єдиного грошового вимірника.

В ході розгляду характеристик фінансової звітності, передбачених національними П(С)БО і міжнародними стандартами фінансової звітності нами було з'ясовано, що якісні характеристики звітності мають певні обмеження, зокрема:

- своєчасності, оскільки у разі затримки інформації вона втрачає доречність;
- достовірності і об'єктивності уявлення – це звітність повинна неупереджено відображати фінансове положення підприємства і результати діяльності (що не сумісно із «тіньовою бухгалтерією» яка має місце на вітчизняних підприємствах).

Стосовно зіставності інформації, ми маємо констатувати, що в сучасній практиці при значному рівні інфляції статті балансу не перераховуються, через що зіставність показників майже відсутня.

Про доречність вітчизняної фінансової звітності можна, на жаль, сказати, що якщо вона і впливає на якість рішення користувачів, то з точністю до навпаки, залишаючи керівникові або власникові тільки один вихід: або відхід в тінь, або припинення діяльності, оскільки не здійснює реальної оцінки ні сьогодні, ні минулих, ні, тим більше, майбутніх подій.

На доречність фінансової звітності серйозний вплив справляє її істотність, що визначається відповідним П(С)БО і керівництвом підприємства. На практиці це далеко не так, оскільки, на сьогодні в Україні ми маємо жорстко централізовану систему представлення та складання звітності згідно затверджених її форм.

Принципи складання фінансової звітності прийняті у вітчизняній практиці значно розширені порівняно з міжнародними.

Порівнюючи зміст П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», зі змістом МСФЗ доводиться констатувати, що:

1. Відсутня чіткість і конкретність в частині формулювань.
2. Відсутність необхідних пояснень і роз'яснень щодо використання окремих положень стандартів в самому тексті П(С)БО, що не дає можливості його використання без додаткових інструктивних вказівок на відміну від аналогічного міжнародного облікового стандарту.
3. Збільшення об'єму як квартальної, так і річної звітності як за кількістю форм, що надаються, так і за обсягом інформації в них.
4. Відмінності П(С)БО та МСФЗ стосовно одних і тих же понять і термінів, що може заплутати іноземних інвесторів і не сприяє прозорості обліку та звітності.
5. Є невизначеність у взаємозалежності та узгодженості звітних форм.
6. Має місце неузгодженість принципу оцінки статей між П(С)БО 1, оскільки в його основу покладена фактична собівартість, а іншими стандартами передбачені інші варіанти оцінки при складанні звітності і веденні обліку.
7. Неузгодженість принципу оцінки статей фінансової звітності з міжнародними стандартами.

Виходячи з вищевикладеного зрозуміло, що П(С)БО 1, що є фактично стандартом складання фінансової звітності, має серйозні відмінності від міжнародних стандартів. Тому до нього, на нашу думку, необхідно розробляти коментарі щодо використання в роботі з обліку і складання звітності.